

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Planá nad Lužnicí, ČSLA 23, 391 11 Planá nad Lužnicí

Planá nad Lužnicí 23. 6. 2014

čj. UKZUZ 047721/2014

Zpráva č. 13 oblastního odboru PLANÁ NAD LUŽNICÍ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 16. – 22. 6. 2014

1. Počasí

Začátkem 25. týdne bylo převážně jasno až polojasno, beze srážek s ranními teplotami kolem 10 °C, denní teploty okolo 22 °C. Ve čtvrtek došlo ke zvýšení oblačnosti a ve večerních hodinách spadlo malé množství srážek, které porosty velmi uvítaly, zejména kukuřice.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Na teplejších lokalitách a především na písčitéch a jílovitých půdách se u porostů začal projevovat nedostatek vláhy. Obilniny stáčely horní listy, došlo k podesychnání odnoží a předčasnému dozrávání ozimých ječmenů. Probíhá chemická ochrana proti původcům chorob v máku setém. Porosty sadbových brambor jsou ošetřovány proti přenašečům viróz a mandelince bramborové. V okrese Jindřichův Hradec (Česká Olešná a Bořetín) byly zaznamenány škody rozrytím porostů brambor prasetem divokým (*Sus scrofa*).

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 69-75 BBCH)

Porosty pšenice se nacházejí v růstové fázi od konce květu do fáze časně mléčné zralosti.

Slabý výskyt padlí pšenice (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*) na listech byl pozorován v okrese Třebíč (Březník, 16.6., Budišov, 18.6., Červená Lhota, 18.6.).

Zjišťování výskytu padlí pšenice se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Ošetření proti padlí pšenice se provede u pozemků při 10% a vyšším napadení rostlin, obvykle v růstové fázi 25 - 32. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*) na listech byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 17.6., Želeč u Tábora, 17.6., Bechyňská

Smoleč, 17.6.), Strakonice (Strakonice, 19.6.), České Budějovice (Dasný, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 19.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem konidioforů a konidií **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 71 se odebere střídavě 2., 3. a 4. list shora. Práh škodlivosti je 5 – 50 % listů s výskytem konidií.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** na listech byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 16.6.), Tábor (Řípec, 17.6., Želeč u Tábora, 17.6.), České Budějovice (Dasný, 19.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 71 se odebere střídavě 2. a 3. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** na listech byl zjištěn v okrese České Budějovice (Dasný, 19.6.), slabý výskyt v okrese Tábor (Řípec, 17.6., Želeč u Tábora, 17.6., Soběslav, 17.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid **feosferiové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 71 se odebere střídavě 2. a 3. list shora. Práh škodlivosti je 12 – 50 % listů s výskytem pyknid.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **růžovění klasů pšenice (*Giberella spp.*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Želeč u Tábora, 17.6.), Třebíč (Březník, 16.6., Budišov, 18.6., Červená Lhota, 18.6.).

Zjišťování výskytu se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). V RF 75-85 se sleduje napadení klasů.

Slabý výskyt **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** Třebíč (Březník, 10.6.), Strakonice (Strakonice, 19.6.).

Sleduje se napadení 20 rostlin (odnoží) ve fázích 29-30, 31, 37 a 51 BBCH, přítomnost uredií **žluté rzivosti pšenice** na kterékoliv části každé odnože.

Ochrana spočívá v pěstování rezistentních odrůd, včasné ničení výdrolu. Fungicidní ošetření se provádí při výskytu od fáze 31 do fáze 59 BBCH. Ošetření se provádí zpravidla proti celému komplexu chorob listů a klasů.

Slabý výskyt **kyjaty osenní (*Sitobion avenae*)** pozorován v okrese Třebíč (Březník, 16.6., Budišov, 18.6., Červená Lhota, 18.6.), Tábor (Řípec, 17.6., Želeč u Tábora, 17.6., Řípec, 17.6., Soběslav, 17.6.), České Budějovice (Dasný, 19.6.), Jindřichův Hradec (Děbolín, 19.6.), Strakonice (Strakonice, 19.6.), České Budějovice (Dasný, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 19.6.).

Slabý výskyt **kyjaty travní (*Metopolophium dirhodum*)** pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Děbolín, 19.6.), Strakonice (Strakonice, 19.6.), České Budějovice (Dasný, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 19.6.).

Slabý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Děbolín, 19.6.), České Budějovice (Dasný, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 19.6.), Tábor (Řípec, 17.6., Soběslav, 19.6.).

Pozorování **mšic na pšenici** se provádí více než 20 m od okraje porostu. Kontroluje se 50 odnoží. Hodnotí se počet jedinců (dospělců a nymf) každého druhu zvlášť. Za škodlivý výskyt se považuje výskyt 3-5 mšic na 1 odnož.

Ochrana klasů: optimální termín ochrany je od konce květu do začátku tvorby obilky (69 až 70 BBCH). V této době se ošetří porosty s výskytem 3-5 a více mšic v průměru na 1 klas.

Ochrana proti listovým mšicím u ozimé pšenice se doporučuje na konci květu na porostech, na nichž se v době květu zjistí 25 a více mšic v průměru na jednu odnož.

První výskyt kukul **kohoutků (*Oulema* spp.)** v okrese Třebíč (Březník, 16.6.).

Slabý výskyt poškození klasů housenkami **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Budišov, 18.6., Červená Lhota, 18.6.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10míst x10 klasů). Pro monitorování škůdce lze použít feromonové lapače.

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN OZIMÝ (RF 75-83 BBCH)

Porosty ozimých ječmenů se nacházejí od fáze střední mléčné zralosti: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená do fáze časně těstovité (voskové) zralosti.

Na stéblech se projevují příznaky komplexu chorob pat stébel:

Slabý výskyt **stéblolamu ječmene (*Oculimacula yallundae*)** pozorován v okrese Pelhřimov (Lipice, 19.6.), Jihlava (Malý Beranov, 19.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Giberella* spp.)** na stéblech byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 17.6.), Pelhřimov (Lipice, 19.6.).

Sledování a ochrana viz stéblolam ječmene.

Slabý výskyt poškození klasů housenkami **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byl pozorován v okrese Pelhřimov (Lipice, 19.6.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10míst x10 klasů).

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN JARNÍ (55-73 BBCH)

Porosty se nacházejí od fáze středu metání, báze ještě v pochvě, do fáze časně mléčné zralosti.

Střední výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*) byl zaznamenán v okrese Jihlava (Slaviboř, 18.6.), slabý výskyt v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 16.6., Ocmanice, 18.6.),

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH.

Slabý výskyt sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) pozorován v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 16.6.), Pelhřimov (Buřenice, 19.6.).

Zjišťování výskytu sít'ovité skvrnitosti ječmene se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (sít'ované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti sít'ovité skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) na listech pozorován v okresech Třebíč (Střítež u Třebíče, 16.6.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu.

Zahájení ošetření proti spále ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, zpravidla od růstové fáze 37. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt larev kohoutků (*Oulema spp.*) pozorován v okrese Pelhřimov (Buřenice, 19.6.), slabý výskyt v okrese Třebíč (Ocmanice, 18.6., Střítež u Třebíče, 16.6.).

Slabý výskyt kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) na listech pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 16.6.), Pelhřimov (Buřenice, 19.6.).

Slabý výskyt kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) pozorován v okrese Pelhřimov (Buřenice, 19.6.), Tábor (Opařany, 17.6.).

Slabý výskyt mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) zaznamenán v okrese Pelhřimov (Buřenice, 19.6.).

Pozorování mšic na ječmeni se provádí více než 20 m od okraje porostu. Kontroluje se 50 odnoží. Hodnotí se počet jedinců (dospělců a nymf) každého druhu zvlášť. Za škodlivý výskyt se považuje výskyt 3-5 mšic na 1 odnož.

Ochrana klasů: optimální termín ochrany je od konce květu do začátku tvorby obilky (69 až 70 BBCH). V této době se ošetří porosty s výskytem 3-5 a více mšic v průměru na 1 klas.

Ochrana proti listovým mšicím u ozimé pšenice se doporučuje na konci květu na porostech, na nichž se v době květu zjistí 25 a více mšic v průměru na jednu odnož.

Slabý výskyt poškození klasů housenkami obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) byl pozorován v okrese Třebíč (Ocmanice, 18.6.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

V okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 16.6., Ocmanice, 18.6.) zjištěny výskyty **třásněnky ostnité (*Limothrips denticornus*)**.

KUKUŘICE (RF 16-30 BBCH)

Porosty mají od šesti listů do počátku prodlužovacího růstu.

Zatím nezjištěn výskyt škodlivých organismů. Od 20. června jsou vyvěšeny na pozorovacích bodech feromonové lapače na záchyt dospělců **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)**.

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic, přednostně na pozemcích oseťých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Dospělci **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** dosud nebyly ve světelných lapácích v naší oblasti zachyceny.

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapačů jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách ÚKZÚZ: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelnych-lapacu.html>

Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 63-75 BBCH)

Růstová fáze od 30% květů otevřeno, do fáze asi 50% lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti.

Střední výskyt **plísně hrachu (*Peronospora pisi*)** byl zjištěn v okrese Strakonice (Modlešovice, 17.6.).

V RF 31 – 79 se při průchodu porostem prohlédne 50 úponků a palistů (na deseti místech vždy 5 úponků a palistů) a zjišťuje se počet napadených úponků a palistů.

Preventivní ochrana spočívá v používání zdravého osiva, správné agrotechnice, odstup v osevním sledu 4-5 let, regulace zaplevelení. Přímá ochrana – moření osiva, fungicidní ošetření. Ošetření se doporučuje při 10 – 30% napadení. Ošetřuje se při ohrožení, nejpozději při zjištění prvního výskytu.

První výskyt **strupovitosti hrachu (*Ascochyta pisi*)** pozorován v okrese Třebíč (Ocmanice, 18.6.).

Při úhlopříčném průchodu porostem se na deseti místech prohlédne vždy 5 za sebou rostoucích rostlin. Vyhodnotí se % napadených rostlin. Ošetření se doporučuje při 10 – 50 % napadených rostlin.

Silný výskyt dospělců **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** byl pozorován v okrese Strakonice (Modlešovice, 17.6.), Jihlava (Velký Beranov, 19.6.) a slabý výskyt v okrese Třebíč (Ocmanice, 18.6.).

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

První úlovky **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)** zachyceny v okrese Tábor (Opařany, 17.6.), Jindřichův Hradec (Klenov, 17.6.).

Monitoring letu imag se provádí pomocí feromonových lapačů, 2x týdně se zaznamenává počet odchycených samců.

Insekticidní zásah je třeba zvážit, pokud je zaznamenáno více jak 6 samců ve dvou feromonových lapácích za den. Chemické ošetření musí být cíleno proti líhnoucím housenkám, ošetřuje se tedy 7-10 dnů po kritickém přírůstku náletu.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (77-79 BBCH)

Porosty řepky jsou ve fázi, kdy 70 % šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až po fázi téměř veškeré šešule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti.

Slabý výskyt **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** na šešulích byl pozorován v okrese Tábor (Řípec, 17.6., Želeč u Tábora, 17.6., Přehořov u Soběslavi, 17.6.), Třebíč (Březník, 16.6., Číhalín, 18.6.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny, z každé rostliny se hodnotí 2 listy. Ošetření se doporučuje při 5 až 15 % napadených listů v době květu.

Preventivní ochranou je setí zdravého osiva, kvalitní zaorání posklizňových zbytků a zabránění poškození rostlinných pletiv. Přímou ochranou je moření osiva a fungicidní ošetření v době květu.

První výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** byl zjištěn v okrese České Budějovice (Dasný, 19.6.).

Přímá ochrana: moření osiva a podzimní fungicidní ošetření v RF 14 – 18.

První výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl pozorován v okrese České Budějovice (Dasný, 19.6.), Písek (Jarotice, 20.6.).

Pozorování se provádí v období od začátku zrání až do 50 % šešulí vyzrálých (semena jsou černá a tvrdá). Při úhlopříčném průchodu porostem se na 10 místech odříznou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny (celkem 20 rostlin). Určí se stupeň napadení pro každou odebranou rostlinu.

Přímá ochrana: fungicidní ošetření v době kvetení.

První výskyt **padlí brukvovitých (*Erysiphe cruciferarum*)** byl zjištěn v okrese České Budějovice (Dasný, 19.6.).

Preventivní ochrana: vzdušná lokalita, nepřehnojit dusíkem. **Přímá ochrana:** zaznamenány vedlejší účinky podzimního fungicidního ošetření proti fomovému černání stonku řepky.

První výskyt plísně šedé (*Botryotinia fuckeliana*) byl zaznamenán v České Budějovici (Dasný, 19.6.), přičemž na stoncích byla zaznamenána střední intenzita výskytu a na šešulích slabá.

Přímá ochrana: moření osiva a fungicidní ošetření ve fázi dlouhivého růstu a především ve fázi kvetení.

První výskyt listové skvrnitosti řepky (*Pyrenopeziza brassicae*) byl pozorován v okrese České Budějovice (Dasný, 19.6.).

Preventivní ochrana: odstranění posklizňových zbytků. Podzimní fungicidní ošetření proti fomovému černání stonku řepky omezuje i výskyt listové skvrnitosti řepky.

Slabý výskyt verticiliového vadnutí řepky (*Verticilium albo-atrum*) byl pozorován v okrese České Budějovice (Dasný, 19.6.).

Kontroluje se 20 rostlin, hodnotí se výskyt příznaků napadení na hlavním stonku.

Preventivní ochrana – likvidace posklizňových zbytků. Přímá ochrana se neprovádí.

Slabý výskyt mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) na šešulích byl zaznamenán v okrese Třebíč (Březník, 16.6., Číhalín, 18.6.), Tábor (Březnice u Bechyně, 16.6.), Písek (Jarotice, 20.6.).

Kontrolují se všechna plodenství na 50 rostlinách a zjišťuje se % napadených plodenství 100 a více mšicemi při dokvétání: RF 67 – 69.

Chemické ošetření je účelné do 10 dnů po odkvětu. Později je neúčelné.

Výskyt larev bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*) v šešulích byl zjištěn téměř na všech pozorovacích bodech. Nejvíce jsou poškozeny horní šešule.

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Ošetření se doporučuje při zjištění 1 samičky na 4 rostliny.

MÁK SETÝ (RF 49-54 BBCH)

Porosty máku jsou ve fázi květní stopka přímá, poupě vzpřímené do fáze plného kvetení - většina rostlin kvete.

Pozitivní výskyt plísně máku (*Peronospora arborescens*) byl zjištěn v okrese Třebíč (Třesov, 16.6.), Tábor (Kajetín, 19.6.).

Pozorování se provádí v době od začátku stonkování do začátku květu, kontroluje se 100 rostlin (na 10 místech 10 za sebou rostoucích rostlin). Škodlivý výskyt je 2 – 5 % napadených rostlin.

Ochrana: moření osiva, střídání plodin, řidší porosty.

Pozitivní výskyt pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*) byl pozorován v okrese Třebíč (Třesov, 16.6.), Tábor (Kajetín, 19.6.).

Při průchodu porostem se na deseti místech prohlédne vždy 10 za sebou rostoucích rostlin. Zjišťuje se % napadení rostlin.

Ochrana: fungicidní ošetření od období krátce před květem, nejpozději do konce květu. Ošetření se doporučuje v RF 40 – 52 při výskytu 2 – 5 % napadených rostlin, v RF 70 – 80 při výskytu 5 – 8 % napadených rostlin.

Slabý výskyt larev **krytonosce kořenového (Stenocarus fuliginosus)** pozorován v okrese Třebíč (Třesov, 16.6.).

Pozorování larev probíhá v období stonkování (40 - 49 BBCH).

Ošetření porostů se provádí do fáze 4 - 5 listů v případě výskytu 3 - 4 brouků na 1 m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

První výskyt dospělců a vajíček **krytonosce makovicového (Neoglocianus maculaalba)** byl pozorován v okrese Třebíč (Třesov, 16.6.).

Slabý výskyt **mšice makové (Aphis fabae)** pozorován v okrese Jihlava (Dolní Brtnice, 20.6.).

Pozorování mšic se provádí před květem po začátku sekundárního přeletu, tj. 2 – 3 týdny po zjištění nymf se základy křídel na řepě či bobu.

Ochrana: Ošetří se porosty, kde napadení dosáhlo 5 a více procent rostlin.

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 51 BBCH)

Porost na pozorovacím bodě v okrese Tábor je v růstové fázi, kdy květenství je již rozpoznatelné mezi mladými listy (fáze hvězdy).

První výskyt **šedé plísňovitosti slunečnice (Botryotinia fuckeliana)** pozorován v okrese Tábor (Jeníčkova Lhota, 20.6.).

Kontroluje se 100 rostlin při průchodu porostem (na 10 místech 10 za sebou rostoucích rostlin).

Chemická ochrana se provádí současně s ochranou proti ostatním houbovým chorobám ve fázi 14 – 19 (4. až 6. list) a 65 (plný květ), případně do konce květu.

Slabý výskyt **mšice slívové (Brachycaudus helichrysi)** pozorován v okrese Tábor (Jeníčkova Lhota, 20.6.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 41-61 BBCH)

Porosty brambor jsou od fáze, kdy první rostliny v sousedních řádcích se dotýkají do fáze počátku květu.

První výskyt **plísně bramboru (Phytophthora infestans)** pozorován v okrese Strakonice (Drahonice, 16.6.).

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách ÚKZÚZ:

<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Pozitivní výskyt **vločkovitosti hlíz bramboru (Thanatephorus cucumeris)** byl zjištěn v okrese Pelhřimov (Radějov u Buňenic, 17.6.), Tábor (Oblajovice, 19.6.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédne vždy 5 za sebou rostoucích rostlin. Sleduje se výskyt příznaků choroby na nati rostlin. Sleduje se napadení natě od druhé poloviny vegetace do začátku dozrávání, fáze 51-38 BBCH.

Chemická ochrana: moření sadbových hlíz.

Příznaky černání stonku **(Erwinia carotovora var. Atroseptica)** byly pozorovány v okrese Strakonice (Drahonice, 16.6.).

První výskyt dospělců mšice broskvoňové (*Myzus persicae*) byl pozorován v okrese Třebíč (Ocmanice, 18.6.).

Přímá ochrana proti mšicím v množitelských porostech brambor spočívá ve využití insekticidních přípravků.

Silný výskyt dospělců a vajíček mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*) na listech byl zjištěn v okrese Písek (Lučkovice, 13.6.), slabé výskyty pozorovány v okresech: Strakonice (Drahonice, 16.6., Krtý u Strakonice, 19.6.), Pelhřimov (Radějov u Buřenic, 17.6., Hořepník, 17.6.), Třebíč (Ocmanice, 18.6.), Jindřichův Hradec (Přesecka, 18.6.), Jihlava (Velký Beranov, 19.6.), Tábor (Oblajovice, 19.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 74-76 BBCH)

Jabloně jsou ve fázi průměru plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu) do fáze, kdy plod dosahuje asi 60% konečné velikosti.

Silný výskyt samců obaleče jablečného (*Cydia pomonella*) zachycen v okrese Pelhřimov (Humpolec, 16.6.), Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 19.6.), střední výskyt v okrese Prachatice (Krtely, 19.6.), slabý výskyt v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 20.6.), České Budějovice (Hosín, 19.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 19.6.).

Slabý výskyt samců obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*) sledován v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 20.6.), Prachatice (Krtely, 19.6.), Jihlava (Polná, 19.6.), České Budějovice (Hosín, 19.6., Temelín, 19.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 19.6.).

Slabý výskyt obaleče růžového (*Archips rosana*) byl zaznamenán v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 20.6.), České Budějovice (Hosín, 19.6.), Prachatice (Krtely, 17.6.).

Slabý výskyt samců obaleče zahradního (*Archips podanus*) zaznamenán v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 20.6.), Prachatice (Krtely, 19.6.), České Budějovice (Hosín, 19.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 19.6.).

Slabý výskyt samců obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*) pozorován v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 17.6.), Prachatice (Krtely, 19.6.).

Slabý výskyt samců obaleče pupenového (*Spilonota ocellana*) zachycen v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 17.6.), Prachatice (Krtely, 19.6.), České Budějovice (Hosín, 19.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 19.6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 74-76 BBCH)

Stromy slivoní jsou ve fázi průměru plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T) do fáze, kdy plod dosahuje asi 60% konečné velikosti.

Slabý výskyt samců **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Jihlava (Polná, 16.6., Bedřichov u Jihlavy, 19.6.), Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 20.6.).

Slabý nálet samců **obaleče východního (Grapholita molesta)** do feromonového lapače byl zjištěn v okrese Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 20.6.).

Sledování letu dospělců obaleče švestkového a obaleče východního do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech